№ 10. **Dodatek do Tygodnika katolickiego.** do № 23.

zniewagą, otrzymuje za wspólną zgodą ordynariatów urlop, o który nie prosił.

Widać tu naśladowanie w pozbyciu się professora, które przed kilku laty na osobie P. Czerkawskiego miejsce miało. Ta kapitulacya duchownéj władzy w obec niesfornego tłumu, któremu wstrętna praca naukowa, wstrętniejszy język łaciński, a najwstrętniejszy duch unicki, jakim się zawsze i wszędzie odznaczał X. professor, zastanawia wszystkich, a nawet boleścią przejmuje. Toż to ma być przewodnikiem dla ludu, i stróżem Unii świętéj: św. kler przesiąkły do tego stopnia nienawiścią i duchem buntu, że aż poważył się znieważyć kapłana, zwierzchnika swego, posłanego od biskupa, znieważyć świętość szkoły? Nie możemy dopuścić, aby X. Czerlunczakiewicz nie powrócił już na katedrę, aby tak srodze obrażony, nie otrzymał zadośćuczynienia, aby nareszcie X. Arcybiskup nie użył tak smutnego wypadku, do przytarcia rogów schizmatyckiéj hydrze, która pełza pod stolicą, pod tronem Jego. Obecnie odczyty na II. roku theologii zawieszone, ponieważ słuchacze ruscy są w indagacyi, i zastępcy professora nie wybrano dotąd. Na Iszym roku suppluje Adjonkt X. Dr. Chrzanowski Viceregens seminarium ob. łac.

Głośno mówią, że X. kanonikowi Kuziemskiemu ofiarują Moskale infułę Chełmską, lecz X. Litwinowicz bardzo się temu przeciwi, dla téj przyczyny, że X. Kaliński prekanizowany był w Rzymie na biskupa. — —

PRZEGLĄD TYGODNIOWY.

Rzym. 1. Nuncyusza do Mexyku nie myśli Ojciec św. prędzéj posłać, dopóki cesarz Maxymilian i arcybiskup Labastida nie urządzą cokolwiek spraw kościelnych. Zapewniają, że Franchi zostanie jako nuncyusz apostolski wysłany do Madrytu.

2. Nowenna za Ojca św. przez dziennik *Unità cattolica* proponowana, odbyła się z wielkim przepychem i przy udziale tłumnym wiernych, nie tylko po miastach włoskich, lecz i w Paryżu, gdzie w dzień zakończenia w kościele *Notre Dame des Victoires* sam nuncyusz apostolski Mgr. Chigi mszą św. odprawił.

3. Wspaniała demonstracya, jaką lud rzymski Ojcu św. na dzień 26. z. m. gotował, miała służyć, jak pisze *Unità cattolica* za odpowiedź na interpellacye w izbie turyńskiéj względem sprawy rzymskiéj.

4. *Gen. Correspondenz* wiedeńska pisze ze Rzymu, że niektóre znakomite familie moskiewskie w Rzymie otrzymały z Petersburga lub téż od ambassady rossyjskiéj w Paryżu rozkaz opuszczenia tego miasta. Dano im do zrozumienia, że potém co się stało ostatniemi czasy, byłoby niestósownie, aby Rossyanie zupełnie lojalni przebywali w Rzymie. Dwie familie religii katolickiéj postanowiły nie stósować się do tego rozkazu. Tenże dziennik donosi także, że do Rzymu przybyło kilku księży polskich przez rząd rossyjski prześladowanych, którzy zamierzają przedłożyć Ojcu św. obszerne, dokumentami stwierdzone sprawozdanie o prześladowaniach, jakie ponosi Kościół katolicki w Polsce, na Litwie, Podolu i Wołyniu.

5. *Giornale di Roma* oświadcza, że Świętopietrze przyniosło do skarbu papieskiego od roku 1859., aż do dzisiaj 37,630,000 franków.

6. Dzień 24. Maja jest rocznicą powrotu Piusa VII. do Rzymu w r. 1814. po 5. latach wygnania. Pius powróciwszy do swéj stolicy ustanowił święto Matki Boskiéj *Auxilium Christianorum* dla Państwa Kościelnego. Od r. 1860. uroczystość ta obchodzona bywa z wielką wystawnością i gorliwością. Kilka dni przed tym dniem świętym kardynał wikaryusz wydał dwa *Invito sagro*. Pierwsza odezwa brzmi w tłomaczeniu dosłownem jak następuje:

„Konstanty Patrizi za łaską boską itd.

Pięćdziesiąta zbliża się rocznica powrotu słynnego papieża Piusa VII. do swéj stolicy, zdarzenia pamiętnego dla nas i wszystkich katolików. Zdarzenie to tym dziwniejsze w historyi papieży, że niezwyciężonym być się zdawał mocarz, który porwał Piusa VII. z jego stolicy; w obec Boskiéj potęgi zatém nie utrzyma się żadna siła ni gwałt ludzki; każde królestwo i mocarstwo rozbija się przy uderzeniu o ten kamień węgielny. Święty papież uznał, że cudowny tryumf papiestwa opatrzność Boża sprowadziła za przyczyną Maryi. Dla tego Pannie Maryi poświęcił szczęśliwy dzień 24. Maja pod wezwaniem *Auxilium Christianorum*. Lecz ponieważ synowie błądzący i wyrodni nie przestają prześladować Kościoła i jego świętych przepisów, nie przestańmy uciekać się do Maryi z prośbą, aby się nawrócili, i aby pokój zmącony przez hydrę piekielną przywrócony został dla Kościoła i Najwyższego Pasterza. Rzymianie poraz pięćdziesiąty odnówcie uroczyste tryduum dla Maryi wspomożycielki chrześcijan w kościele Minerwy. Rocznice wiekowe i półwiekowe słynnych zdarzeń obchodzą się z większą uroczystością; obchodzcie więc z większym przepychem jak dawniéj dzień, w którym Pius VII. wracał do swéj stolicy, Rzym święcił wolność swoją i z własnéj woli przywiązanie do tronu papieskiego okazywał, jakieście wy już nieraz okazali zwłaszcza 12. Kietnia r. b.“

„W drugiem *Invito sagro* oznajmia kardynał wikaryusz, że święto Matki Boskiéj Wspomożycielki chrześcijan poprzedzać będzie, jak w latach poprzednich, tryduum w kościele świętéj Maryi Minerwy w dniach 22, 23, i 24. Maja, o 6. godzinie w wieczór.“ —

7. Niepokojące znowu w ostatnich czasach obiegały wieści o ciężkiéj chorobie papieża, pochodzące z mętnych źródeł turyńskich lub *Indépendence*. Otóż korespondenci *de Monde* pisali ciągle o stałém zdrowiu Ojca św., które tak dalece się pokrzepiło, że w uroczystościach Bożego Ciała udział brać zamierzał. Otóż telegram przynosi nam dzisiaj wiadomość, że papież był przytomny na processyi Bożego Ciała i wcale zmęczenia nie uczuł. Lud rzymski przysposabiał na dzień 27. b. m., na który w tym roku przypadało święto św. Filipa Nereusza jednego z rzymskich patronów, lud rzymski wielką owacyą dla papieża, który udaje się zwyczajnie w ten dzień w galowym powozie do kościoła św Maryi *in Vallicella*. Mówią, że w tym dniu miał papież otrzymać także liczne podarunki z klejnotów od niewiast włoskich, dary zebrane razem z niezmierną summą pieniędzy przez *Unità cattolica*.

8. Ojciec św. upoważnił na dniu 28. Marca r. b. Mgra Józefa margrabiego Ferrari ministra finansów i jeneralnego podskarbiego kamery apostolskiéj do otwórzenia pożyczki 465,000 tal. rzymskich przez publiczną subskrybcyą. Pożyczka ta jest konieczną na zaspokojenie wielkich potrzeb kuryi rzymskiéj, na zasilenie skarbu publicznego, który przez uzurpacye kilku prowincyi państwa Kościelnego w r. 1859. dokonaną wielkiego doznał uszczerbku.

9. Ze Rzymu donoszą 14. b. m., że władze papieskie i francuskie aresztowały w ostatnich czasach dwieście osób pochodzących z król. Neapolitańskiego, obwinionych o najście terytoryum papieskiego, 80 z nich przytrzymano w Termini.

10. *Mémorial diplomatique* donosi, że Mgr. Barili nuncyusz Apostolski w Madrycie, już od kilku lat mianowany kardynałem *in petto* odbierze kapelusz kardynalski na najbliższym Konsystorzu. Miejsce jego w Madrycie zajmie Mgr. Franchi, dawniejszy internuncyusz we Florencyi i sekretarz stanu dla spraw kościelnych. Mgr. Ledochowski nuncyusz w Bruxelli ma odebrać posłanie na nuncyusza do Mexyku.

11. *Giornale di Roma* z 25. Maja powiada, że w skutek wniosku niejakiegoś P. Broglio w izbie turyńskiéj, aby zakazać zbierania świętopietrza w Italii, ofiary znacznie się na wszystkich punktach Włoch podniosły.

Dziennik *Unità cattolica* wychodzący w Mediolanie, który od czasu rozpoczęcia składek wniósł sam przeszło 2 miliony świętopietrza, w ostatnim miesiącu zebrał 30,000 franków więcéj jak zwykle w tym samym czasie. Złożył ostatnią ratę 111,531 franków i szkatułę kosztowności jak pierścieni, zapinek, naramienic, naszyjników złotych i sadzonych drogiemi kamieniami Dnia 26. redaktor dziennika *Patriota cattolico* na audiencyi u Ojca świętego składał świętopietrze z Romanii, Marchii i Umbryi. Summa ogólna składek świętopietrza dotąd wniesionych według *Giornale di Roma* dochodzi 37,634,100 franków.

12. Na zaproszenie NPW. X. Cruice Arcybiskupa Marsylskiego udadzą się z Rzymu do Marsylii na poświęcenie katedry nowéj kardynałowie Pitra i Villecourt. Prócz tego pojadą tamdotąd również Mgr. Tizzani wielki jałmużnik armii papiezkiéj i Mgr. Frattini, *promotor fidei*. Wszystkie towarzystwa statków parowych pomiędzy Włochami a Marsylią ułatwiają podróżnym pielgrzymkę na tę uroczystość. Przez czas pielgrzymki odbywać się będzie na wszystkich okrętach z Włoch do Marsylii zawijających codziennie msza święta.

13. Dzień *Matki Boskiéj Auxilium Christianorum*, obchodzący się w kościele dominikańskim Minerwy dawniejszemi czasami przemijał niepostrzeżony. Od pięciu lat, kiedy Rzym i Kościół więcéj pomocy Matki Najświętszéj potrzebują, uroczystość ta odbywa się z daleko większém nabożeństwem. Naprzód poprzedziło *triduum* przygotowawcze samą uroczystość, w sam dzień 24. Maja nabożni Rzymianie licznie się w kościele zebrali. Wiadomo, że Uroczystość Matki Boskiéj pod inwokacyą pomocy chrześcijan postanowiona została przez Piusa VII. po szczęśliwém wybawieniu z niewoli Sawońskiéj i objęciu na nowo rządów papiezkich. —

Włochy. 1 W Messynie usiłowano przerwać majowe nabożeństwo wrzucając do kościołów bomby. W kościele Annunziata kiedy bomba wybuchła, wszyscy rzucili się na kolana i P. Bogu dziękowali, że nikt nie został raniony. Władze najmniejszych w téj sprawie nie czyniły poszukiwań.

2. Rada Stanu oświadczyła, że Mgr. Caccia wikaryusz kapit. w Medyolanie nadużycie popełnił, wzbraniając się installować trzech kanoników mianowanych przez rząd.

3. Rząd turyński układa się w téj chwili z domem Rotszyldów i bankiem włoskim o sprzedaży dóbr narodowych i kościelnych za 250 milionów.

4. Ludność neapolitańska podpisuje licznie petycyą przeciw zniesieniu klasztorów.

5 Ks. Chiaff został wskazany na 6 miesięcy więzienia za przestępstwo prasowe: przejeżdżał przez Breścią okuty kajdanami. Ks. Milone dyrektor neapolit. Monitore był uwięziony przez kilka dni, wypuszczony na wolność dowiedział się, że dziennik jego został zawieszony aż do bliższego rozporządzenia; nie starano się wytłómaczyć mu, za co te środki surowe przedsięwzięto.

Niemcy. 1. Sejmy prowincyonalne w Austryi, które niedawno się zakończyły, pokazały dużo niechęci i nieprzyjaznych zamiarów względem Kościoła katolickiego, którego wpływ zbawienny na życie publiczne w czasach obecnych jak najbardziéj ograniczyć by chciano. Tak na sejmie Niższéj Austryi postawiono wniosek dotyczący administracyi jałmużn (*Armenweisen*); rapport komissyi prawo do téj administracyi gminom przyswoić chciał, podczas kiedy duchowni rozporządzać tylko mają groszem do skarbów kościelnych składanym. Że wniosek ten odrzucono, należy się wdzięczność kardynałowi Rauscher księciu arcybiskupowi Wiedeńskiemu, który w świetnéj mowie zbił niedorzeczność wzmiankowanego wniosku.

2. Na tym samym sejmie radzono nad uregulowaniem patronatu świeckiego i nad prawami i obowiązkami, (*Kirchenconcurrenzgesetz*) jakie ztąd na świeckich patronów kościołów spływają; sprawa ta do kompetencyi żadnego sejmu nie należy. Wniosek barona Finti żądał zupełnego zniesienia patronatu świeckiego; wniosek posła Brestl łagodniejszy cokolwiek, zmierzał ku temu, aby wezwać rząd do przedłożenia na najbliższém posiedzeniu sejmu nowy projekt do prawa, któreby miało za podstawę możność wykupu (*Abloesung*) patronatu. Ostatni wniosek został przyjęty większością głosów po długich rozprawach, w których zabierał głos kardynał Rauscher przeciw wnioskowi. Tendencye te antykatolickie objawiły się jeszcze wyraźniéj w kwestyi patronatu szkół, która się większa część sejmów zajmowała, a którą starano się rozstrzygnąć na osławionéj zasadzie rozdziału szkoły z Kościołem.

3. Dwa wielkie towarzystwa katolickie istnieją we Węgrzech; jedno pod wezwaniem św. Władysława ma na celu zbieranie Swiętopietrza i dopomaganie missyom katolickim. Drugie obrawszy sobie za patrona św. Stefana, położyło sobie za zadanie, rozszerzać i wzmacniać wiarę katolicką w ludności Węgierskiéj, która wiele w swym łonie liczy protestantów i schizmatyków. Na pierwszém posiedzeniu, jakie niedawno nowy komitet drugiego stowarzyszenia odbył, obznajmił prezes hr. Karolyi członków komitetu z telegramem przesłanym od Ojca św. do kardynała prymasa Węgierskiego Seitowskiego w odpowiedzi na telegram, który kardynał posłał do Rzymu w imieniu całego Towarzystwa. Ojciec święty pochwalił cel tego Towarzystwa wypływający z gorliwości o zbawienie bliźnich i udzielił swe błogosławieństwo apostolskie.

4. We Wiedniu nowa ma być utworzona parafia na przedmieściu zwaném Weissgaerber. Piękny kościół wspaniały od wszystkich dotychczasowych kościołów wiedeńskich stanąć ma za zebrane przez składki pieniądze na oném przedmieściu.

5. Cesarz austryacki udzielił dla wyznania grecko-schizmatyckiego w Transylwanii 25,000 złt. reń. zapomogi rocznéj. Biskup schizmatycki Szaguna obróci z tych pieniędzy 4000 złt. reń. na podwyższenie swéj pensyi. Resztę podzieli pomiędzy wikaryuszem jeneralnym, czterema radcami, czterema profesorami i dyrektorem fakultetu teologii greckoschizmatyckiéj i kanclerzem biskipim, których w godności potwierdza cesarz. Z tych pieniędzy także otrzymywać będzie wsparcie 15. studentów fakultetu teologicznego i 4. seminarzystów, którzyby na kursa uniwersyteckie uczęszczać chcieli. —

6. Ks. biskup Wrocławski, Foerster był niedawno w Berlinie podobno w sprawie wydziału teologicznego na uniwersytecie Wrocławskim, który obecnie w okropném znajduje się położeniu. Ks. biskup zwiedzał w Berlinie wszystkie zakłady katolickie.

7. Korespondent wiedeński do *Times* donosi, że w roku zeszłym na 367 małżeństw mieszanych liczą tylko 19 protestantów, którzy wrócili na łono kościoła, a 85 katolików, którzy przeszli do protestantyzmu. Oto skutki mieszanych małżeństw!

W Królewcu osiadły niedawno Szaretki; od czasu reformacyi jest to pierwszy zakon katolicki, który w staréj stolicy Prus zamieszkał.

8 Piękny przykład jawnego posłuszeństwa Kościołowi i odwagi chrześcijańskiéj dało trzech braci z korpusu oficerów pruskiéj gwardyi w Berlinie Hrabiowie Schmising-Kersenbrock. Od kilku lat służą w gwardii i posiadają nie tylko wszechstronne zaufanie przełożonych, ale i szczerą koleżeńską przyjaźń swych towarzyszów broni. Pełni życia w poczciwéj zabawie na łowach i w jeździe konnéj, nie strudzeni w służbie polowéj, prosili o wysłanie ich na linią bojową, ale i im tego odmówiono. Weseli i dowcipni, szczodrzy i pobożni, do Kościoła i Sakramentów świętych uczęszczali. Nawet protestańci i niedowiarki jednogłośnie oddawali im najpowszechniejsze uszanowanie. Wypadek mało znaczący sprzeczki pomiędzy najstarszym z braci, a innym oficerem był powodem do wytoczenia nieporozumienia przed radę honorową oficerów. Hr. Schmising opowiedział całą sprawę półkownikowi, rada honorowa oświadczyła, że nie ma powodu do groźnéj rozterki i załatwiono nieporozumienie. Przy téj sposobności oświadczył jednakże Hr. Schmising półkownikowi, że jako katolik i posłuszny syn Kościoła nigdy zajść podobnych nie może według sumienia załatwić pojedynkami, albowiem Kościół exkommuniką pojedynki karze. Na dowod tego złożył autentyczne dokumenta przez X. Prałata Pelldrama, naczelnego jałmużnika armii pruskiéj kontrasygnowane, a mianowicie wyciąg z Trydenckiego koncylium i dekreta Benedykta XIV. — Po niejakim czasie półkownik bez powodu szczególnego, powołał dwu braci Hrabiego Schmisinga do siebie i zapytał, w jakiby sposób oni chcieli w podobnych przypadkach obrazy zadane załatwiać. Oświadczyli, że jako katolicy mają nasamprzód obowiązek podobnych zajść unikać wszelkiemi sposobami, ale w danym razie dzielą zupełnie zdanie i sposób myślenia swego brata. Na to wszyscy trzéj bracia dostali od Ministra Wojny, albo jak inni powiadają z wojennego gabinetu królewskiego dymissyą z korpusu oficerów. Boleśnie to uderzyło katolików, którzy w tém upatrują ubliżenie prawom Kościoła i wolności sumienia.

9. W Hildesheim osiadła Pani von Kersenbroeck, wdowa, katoliczka z protestantyzmu nawrócona, i umieściła córeczkę swą w pensyonacie. Po niejakim czasie, odebrała od przełożonych pensyonatu doniesienie, iż, jeżeli chce sama dłużéj w Hildesheimie mieszkać, dziecko musi być z protestanckiego pensyonatu oddalone, bo obecność katolickiéj matki na dziecko po protestancku wychowywane, niebezpieczny wpływ wywiera. Matka sama natychmiast pospieszyła do szkoły, by dziecko odebrać. Z trudnością zaułkami przez ogród dziecko z matką uszło, bo ani dziecka, ani matki wypuścić nie chciano. — Nazajutrz dyrektor policyi z żandarmeryą przybywa do matki, policyańci zajmują wszystkie wyjścia, i grożą, że gwałtem dziecko matce odbiorą. Córka z matką uciekają przez wszystkie pokoje, i w ostatnim się zatrząsnąwszy, z piętra oknem matka z dzieckiem uchodzą przed prześladowaniem policyi, nawracającéj w ten sposób do protestantyzmu niedoletnie dziecko. Zgiełk się zrobił na ulicy, bo i tam jeszcze policya ścigała uciekające niewiasty. Dopiero, kiedy schroniły się prześladowane do sąsiedniego domu, a tam zbiegła się ciżba ludu i w głos oburzać się poczęli sami protestańci na takie gwałty, policyjne prześladowanie ustało.

10. W Poniedziałek Swiąteczny aresztowali słudzy kościelni w katedrze kolońskiéj cztery misstrissy angielskie z powodu rozrzucania podczas nabożeństwa, w kościele katolickim traktatów obelżywych przeciw Kościołowi. Oczywiście, że się skończyło na tém, że niepowołane missyonarki anglikańskiéj teoryi wyrzucono za drzwi, by zapobiedz dalszéj profanacyi miejsca świętego.

Anglia. W onym czasie, kiedy to cała Anglia protestancka wrzała uniesieniem dla bohatera włoskiego, katolicy angielscy nie przyjmując najmniejszego udziału w hołdach oddawanych jednemu z najzaciętszych przeciwników Kościoła i papiestwa, obchodzili dwie uroczystości świadczące o postępach tego Kościoła i religii katolickiéj w Anglii. Poświęcano dwa kościoły; katedrę katolicką w Northampton i kościół w Turnham-Green w pobliżu Londynu. Na obydwuch uroczystościach przemawiał słynny kardynał Wiseman; w Northampton mówił o bóstwie Chrystusa, przeciw dzisiejszym bluźniercom, w drugim kościele występował przeciw głośnemu przyjęciu Garibaldego w Anglii.

Historya katedry w Northampton jest żywym obrazem postępu, rozwoju katolicyzmu w Anglii. W r. 1820 jeden tylko był kapłan katolicki w Northampton, który missyą założył. Missya ta nie udała się, ksiądz był zmuszony miasto opuścić. W r. 1823 Mgr Milner wysłał do tego miasta ks. Foley, który przybywszy na miejsce przeznaczenia ani jednego nie znalazł katolika, któryby go mógł przyjąć do siebie. Za użebrane pieniądze urządził małą kapliczkę i najął sobie pomieszkanie. Kiedy w r. 1840 liczbę wikaryatów apostolskich w Anglii ze 4 do 8 podniesiono uznał

Mgr. Warciny rezydujący w Northampton konieczną potrzebę obszerniejszego kościoła. Do kaplicy tedy ks. Foley przybudował kościół. W r. 1858 po zrezygnowaniu Mgr. Marciny objął stolicę w Northampton biskup dzisiejszy Amherst, który od pierwszych dni swego biskupstwa o zbudowaniu katedry myśleć począł. Kamień węgielny do tego gmachu świętego położony był w r. 1862 a w r. b. 28 kwietnia świątynia uroczyście poświęcona została.

W tym wspaniałym obrzędzie brał udziaj kardynał, 7, biskupów, opat infułat, 2 prałatów rzymskich, kapituła katedralna około 60 kapłanów, zakonnicy z różnych zakonów, Benedyktyni, Kapucyni, Dominikanie, Cystersi i Jezuici. Zaiste wielki to był postęp w 40 latach.

2. Jest wieść, że Ojciec św. chce w Szkocyi ustalić hierarchią kościelną dla katolików tego kraju, którzy siódmą część ludności szkockiéj tworzą. Dr. Gilbert Talbort ma otrzymać nominacyą na arcybiskupstwo w Edinburgu i metropolią nad 4 sufraganami. Dotychczas od rządów Jakóba II Szkocya była rządzona przez trzech wikaryuszy apostolskich, którzy mieli do pomocy biskupów koadjutorów. —

3. Arcybiskup z Dublina Mgr. Cullen wydał do duchowieństwa diecezyi przy sposobności miesiącu Maryi okólnik, w którym występuje przeciw Garibaldemu, jego przyjęciu w Anglii i ostrzega duchowieństwo i trzodę swoją, by się nie łączyła z jego poplecznikami, ludźmi jego zasad pod pozorem zbawienia narodowości uciśnionéj i codziennie dziesiątkowanéj. —

Szwajcarya. Rada stanu kantonu Tessyńskiego przedłożyła Wielkiéj Radzie prawo znoszące 12 świąt kościelnych. Rady komunalne i proboszczy, którzyby święcili, lub święcić kazali w te dni, wskazuje Rada Stanu na 50 do 200 franków kary. —

DOKUMENTA.

Pius Papa Nonus.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cum sicut accepimus in hac Urbe Nostra pia utriusque sexus Christifidelium Sodalitas sub titulo S. Petri Apostolorum Principis, nuper erecta sit, quae id habet propositum ut precibus et operibus, hoc praesertim difficillimo tempore, Apostolicam Sedem adjuvare satagat; Nos ut Sodalitas hujusmodi majora in dies suscipiat incrementa, de Omnipotentis Dei Misericordia, ac B. B. Petri et Pauli Apostolorum ejus Auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui dictam Sodalitatem in posterum ingredientur, die primo eorum ingressus, si vere poenitentes et confessi S. Smum Eucharistiae Sacramentum sumpserint, Plenariam, nec non iisdem nunc et pro tempore existentibus dictae Sodalitatis Confratribus et Consororibus, etiam vere poenitentibus et confessis, ac Sacra Communione refectis, qui quamlibet Ecclesiam publicam tribus diebus festis nempe Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum, item Cathedrae S. Petri Apostoli qua primum Romae sedit, ac tandem S. Petri ad Vincula a primis vesperis usque ad occasum solis dierum hujusmodi, singulis annis, devote visitaverint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint quo die praedictorum id egerint, Plenariam similiter omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Insuper omnibus utriusque sexus Christifidelibus dictae Sodalitati adscriptis, qui quolibet die corde saltem contrito Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, ac Trisagium, nec non Symbolum Apostolorum devote recitaverint, septem annos totidemque quadragenas; pro quolibet vero opere, quod peregerint tercentum dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis poenitentiis in forma Ecclesiae consueta relaxamus; quas omnes et singulas Indulgentias, peccatorum remissiones, ac poenitentiarum relaxationes etiam Animabus Christifidelium, quae Deo in charitate conjunctae ab hac luce migraverint, per modum Suffragii applicari posse etiam in Domino impertimur. In contrarium facien non obstant quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem ut praesentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus adhibentur fides, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die XXXI Octobris MDCCCLX. Pontificatus Nostri anno XV.

Loco Sigilli.

G. Card. De Genga.

Pius Papa nonus

Ad perpetuam rei memoriam.

Quae ad fovendum Religionis studium, atque erga hanc Apostolicam Sedem pietatem ac fidem excitandam conducere videantur, ea impertiri libenti animo solemus. Jam vero nuper in Alma Urbe Nostra pia utriusque sexus Sodalitas erecta est sub titulo ac patrocinio S. Petri Apostolorum Principis, quae id habet propositum ut Sanctam Sedem hoc praesertim difficillimo tempore, tum precibus tum operibus, adjuvandam curet, ejusdemque Sodalitatis nomine preces Nobis sunt exhibitae, ut illam in primariam Sodalitatem, sive in Archisodalitatem erigere velimus cum facultatibus ejusdem finis atque instituti Sodalitates ubique existentes aggregandi, eisdemque Jndulgentias quibus ex concessione Apostolica ipsa gaudeat, communicandi. Nos igitur sperantes ex eadem Sodalitate uberis pietatis fructus in bonum Religionis fore percipiendos, porrectis hujusmodi precibus adnuendum existimavimus. Itaque hisce Litteris Auctoritate Nostra Apostolica memoratam utriusque sexus Sodalitatem, sub titulo ac patrocinio B. Petri Apostolorum Principis in Urbe erectam, in Archisodalitatem erigimus et instituimus, ejusdemque Sodalitatis in Archisodalitatem sic erectae primoribus, seu officialibus facultatem elarigimur alias ejusdem Instituti Sodalitates ubicumque, de consensu tamen Ordinariorum, existentes sibi aggregandi, eisque omnes et singulas Indulgentias, pomarumque relaxationes, tam plenarias quam partiales, quibus ipsa directe ab hac Apostolica Sede ditata sit, communicandi. Hoc concedimus atque indulgemus contrariis speciali licet, atque individua mentione dignis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die IV. Novembris anno MDCCCLX. Pontificatus Nostri anno XV.

Loco Sigilli.

G. Card. De Genga.

Uroczysta zaiste wielce zbliża się chwila dla kapłanów tutejszéj archidiecezyi, jako też i wiernych, albowiem dnia 4. Czerwca r. b. obchodzić będzie nasz Najprzewielebniejszy Xiądz Arcypasterz Leon Przyłuski pięćdziesięcioletni jubileusz kapłaństwa swojego. Aby dzień ten uroczystym uczynić i tak kapłanom jako i wiernym dla Pasterza swego owieczkom podać sposobność do współudziału w téj radosnéj, tak rzadkiéj, pamiątce, i nastręczyć sposobność do zaniesienia gorących modłów ku Panu Zastępów za to, że Najprzewielebniejszego Arcypasterza naszego, ku dobremu archidiecezyi Jemu powierzonych i uldze w strapionéj doli naszéj, dotąd przy życiu dla nas tak drogiém zachować raczył, nadto by wyprosić większą jeszcze łaskę, aby dostojnemu Jubilatowi jak najdłużéj Arcybiskupią Godność piastować dozwolił, stanowi Konsystorz, by w dniu przerzeczonym, tj. w Sobotę po drugiéj Niedzieli po Świątkach, we wszystkich Kościołach archidiecezyi tutejszéj odprawiło się dziękczynne Nabożeństwo o godzinie 9., składające się z Wotywy na intencyą Jubilata odprawić się mającéj, odśpiewania „Te Deum" i zastósowanego do owego uroczystego obchodu przemówienia, przed lub po Wotywie. Aby zaś lud prawowierny powziął wiadomość o rozrządzeniu nabożeństwie na intencyą ich Najdroższego Arcypasterza i licznie się na takowe zebrał, należy go o tém zawiadomić z ambony w Niedzielę drugą po Zielonych Świątkach.

Ważność dnia wspomnionego, nadto przywiązanie do Najprzewielebniejszego Xiędza Arcypasterza, jakiém się duchowieństwo tutejszéj archidiecezyi zawsze odznaczało, dają Konsystorzowi tę rękojmię, że polecenie jego najsumienniéj i najuroczyściéj wykonaném zostanie.

Gniezno, dnia 19. Maja 1864.

Konsystorz Jeneralny Arcybiskupi.
X. Sucharski.

Sypniewski.

Wyjmujemy z ostatnich poszytów *58* i *59* zbioru *Analecta Juris Pontificii* dekreta następne Kongregacyi Obrzędów odnoszące się do diecezyi polskich:

Vilnen.

Cum Martinus Marcellus in Lithuania dux in civitate Vitenischi Murat sub dioecesi Vilnen. in suis bonis et suis sumptibus fundaverit, erexerit, et dotaverit monasterium fratrum ordinis beatorum martyrum de Poenitentia vocatorum, qui militant sub regula canonicorum regularium S. Augustini, et tam ipse dux, quam etiam episcopus Vilnen. et cancellarius Magni-ducatus Lithuaniae per suas literas SSmo Dno Nostro directas Sanctitati Suae supplicaverint, ut ad majorem decorem et honorem dicti

monasterii dignaretur concedere praeposito dicti monasterii, et suis successoribus in futurum usum mitrae et baculi cum solitis indumentis pontificalibus, et privilegiis qui abbatibus benedictis concedi solent, cum facultate benedicendi paramenta, et ornamenta ecclesiae, imagines, cruces, et alias similes res pro servitio et usu dicti monasteriii, et conferendi ordines minores fratribus ejusdem monasterii etc. Et SSmus D. N. negotium hoc ad Sacram Congregationem Rituum remiserit, eadem Sacra Rituum Congregatio, audita relationo Jllmi, et Rmi Domini cardinalis Bellarmini, cui hoc negotium commiserat, stante fundatione dicti monasterii. ut supra, et instantiis factis maxime episcopo Vilnen., sub cujus dioecesi extat monasterium, censuit, si SSmo D. N. placuerit, posse concedi praepositio dicti monasterii usum mitrae et baculi, et caeterorum indumentorum pontificalium cum facultate benedicendi paramenta, ornamenta, cruces, imagines et alia similia pro usu dicti monasterii et ecclesiae, in quibus non adhibeatur sacra unctio. Et facta de praemissis omnibus relatione eidem SSmo D. N. in consistorio secreto per eumdem Jllmum et Rmum D. cardinalem Bellarminum hac die infrascripta, Sanctitas Sua annuit, sententiam Congregationis approbavit, et concessit praeposito, et successoribus suis dicti monasterii a dicto duce de civitate Vitenischi Murat in Lithuania in suis bonis, et suis sumptibus fundati et dotati, usum mitrae et baculi, et caeterorum indumentorum pontificalium, cum facultatibus solitis concedi abbatibus benedictis, et cum licentia et facultate benedicendi paramenta et ornamenta ecclesiastica, cruces, imagines et similia, in quibus non adhibeatur unctio sacra. In quorum omnium, et singulorum fidem et testimonium praesentes per infrascriptum ejusdem Sacrae Congregationis secretarium fieri jussimus, manu nostra propria subscripsimus, et soliti nostri sigilli impressione muniri fecimus. Hac die 5. julii 1617.

Polona.

Literis nuncii et archiepiscopi Chiovien. circa praecedentiam inter ipsum et suffraganeum Vilnen. Item et de indulto concesso episcopo Vlodomirien. Archiepiscopo Chiovien. competere praecedentiam supra suffraganeum Vilnen. nulla habita ratione diversitatis ritus, quia Summus Pontifex est universalis pastor omnium patriarcharum, archiepiscoporum et episcoporum cujusvis ritus. Circa indultum etc. operae praetium est, ut transmittatur illius transumptum, ad hoc ut possint considerari illius verba. Ego de mandato SSmi respondi nuntio circa praedicta, prout in regestro. Die 21. martii 1620.

Poloniae.

Congregatio Sacrorum Rituum orationem et lectiones secundi nocturni suprascriptas pro die festo sancti Casimiri ab Jllmo, et Rmo Duo cardinale Bellarmino recognitas et subscriptas approbavit, atque in breviario romano, quando novum auctoritate Sedis apostolicae imprimatur, reponi debere censuit. Die 7. augusti 1621.

Cracovien.

Episcopus Cracoviensis supplicàvit dari sibi facultatem ab hac Sacra Rituum Congregatione fabricandi processum tam super sanctitate vitae, et morum, quam super miraculis Cunegundae filiae regis Hungariae trecentis ab hinc annis, et ultra desponsatae Boleslao Pudico regi Poloniae, cum quo supra quadraginta annos vixit intacta Virgo permanens, toto tempore consumpto in orationibus, abstinentia, et eleemosynis; de cujus sanctitate, et miraculis plenae sunt historiae, et annales dicti regni; Sancta Congregatio, respondit, quod episcopus utatur jure suo, qui auctoritate propria et ordinaria potest dictum processum fabricare; si autem vult illum non concedi solere, nisi dato fumo, et sic fabricato per ordinem processu. Die 24. novembris 1625.

Cracovien.

Prior generalis fratrum ordinis S. Pauli eremitae petebat licentiam recitandi singulis sextis feriis non impeditis officium S. Stanislai sub ritu duplici in ecclesia, in qua dictus sanctus martyrio est affectus. Et Sacra Congregatio respondit: Nihil. Item petebat extensionem facultatis obtente celebrandi missam post meridiem ad mediam horam, quam alias Sacra Congregatio sub die 20. maii 1623. denegavit, sed modo Illmus D. de Torres assumpsit in se causam loquendi cum SSmo. Die 28. martii 1626.

Posnanien.

Abbas monasterii Obren. ordinis Cisterciensis dioecesis Posnanien. petiit usum mitrae et baculi, pro quo institum fuit apud Sanctissimum etiam nomine regis Poloniae, et habitae litterae nuncii apud dictum regem, cui pro informatione scriptum fuerat et referente Illmo D. cardinali de Torres fuit dictum posse concedi. Die 3. Julii 1627.

Polocen, et Ruthen.

In causa servi Dei Josaphat archiepiscopi Plocen. et Ruthen. martyrium pro Christi fide ab haereticis passi, S. D. N. mandavit aperiri processus auctoritate Apostolica fabricatos et ad ulteriora in qualibet congregatione procedi, non obstante decreto, quod non possit agi de canonizatione cujusquam, nec etiam martyris, nisi sint lapsi anni quinquaginta a die obitus, vel martyrii passi, attento quod ultra instantiam et eniaam supplicationem regis, antistitum procerumque omnium regni Poloniae, fuit hic servus Dei archiepiscopus in Graecia, univit ecclesiam graecam cum latina, et pro Christi fide passus est, quae omnia Sanctitas Sua mandavit annotare, ut dignoscantur causae quibus mota fuit ad id faciendum et ne trahatur in exemplum. Die 27. januarii 1629.

Poloniae.

Illmus D. cardinalis Sanctae Crucis olim nuntius Sanctissimi apud regem Poloniae litteris suis ad Sacram Congregationem de Propaganda fide directis esposuit controversiam saepe oriri inter suffraganeos episcoporum latinorum et episcopos graecos circa praecedentiam inter ipsos cupiens resolvi quid agendum in casu contingenti. Et litteris Nuntii de ordine Sacrae Congregationis de propaganda fide ad hanc Sacram Congregationem transmissis; eadem Sacra Rituum Congregatis mandavit scribi Nuntio apostolico prout alias fuit resolutum in hac Sacra Congregatione circa hanc materiam, nempe, inter episcopos nullam aliam rationem habendam quam temporis, seu promotionis ad episcopatum. Die 16. februarii 1630.

Cracovien.

Moniales Stai, Cracovien. dioecesis, asserentes uti breviario monastico benedictino, supplicarunt pro licentia recitandi qualibet feria 4 non impedita novem lectionibus officium S. Benedicti, et Sacra Congregatio respondit: lectum. Die 25. maii 1632.

Poloniae.

Stante instantia amborum procuratorum generalium ordinis Carmelitarum, calceatorum scilicet, et discalceatorum transferendi festum S. Theresiae cum officio et missis per regulares ordinis Carmelitarum in omnibus regnis Poloniae in diem 16. octobris, attento quod in die 15 ejusdem mensis praescripto a Sede apostolica pro dictis regularibus, concurrit etiam festum S. Edvogis reginae patronae regnorum Poloniae. Et Sacra Congregatio, attentis narratis concessit. Die 21. augusti 1632.

Poloniae.

Episcopi regni Poloniae supplicarunt prolicentia transferendi festa occurrentia in mensibus julii, augusti, et septembris exceptis tamen festis Visitationis et Assumptionis beatae Virginis, nec non festis Apostolorum, in dies dominicos mensium octobris, et novembris ob messes recollectas, et temporis injuriae expositas, cum operarii in illis partibus diebus festivis, omnino ab aperibus abstinere intendant. Et Sacra Congregatio remisit ad eosdem episcopos, qui imminente necessitate dispensare possint, ut non obstantibus diebus festivis, operarii tuta conscientia operari valeant. Die 23. januarii 1634.

Germaniae et Poloniae.

Fuit concessum officium proprium S. Benedicti pro qualibet feria tertia non impedita, congregationi S. Benedicti totius Germaniae et Poloniae in forma. Die 22. novembris 1636.

Polacen.

Sacra Rituum Congregatio attentis narratis per episcopum Samogiziae ut in libello supplici. censuit ex speciali gratia si Sanctissimo placuerit posse concedi ut de S. Josepho ab Arimathia, recitetur officium et missa celebretur de communi confessoris non pontificis sub eodem ritu quo celebratur in basilica principis apostolorum. Sanctissimus annuit. Die 4. septembris 1638.

Provinciae Russiae.

Frater Felicianus Retenus ordinis sancti Dominici petiit declarari, an delato cadavere ad ecclesias regularium, debeat requiri consensus parochi ad effectum illud tumulandi. Et Sacra Congregatis respondit in casu proposito, concordato parocho posse per regulares cadaver sepulturae tradi absque alio parochi consensu. Die 7. decembris 1641.

Nakładca i redaktor X. Prusinowski w Grodzisku. — Czcionkami Drukarni Tygodnika Katolickiego (A. Schmaedicke) w Grodzisku.